

Používání aktivních participií minulého času

I. v pozici atributu (převládají participiální tvary s prefixy):

sudžiūvusi duona (suchý chléb) [*džiūti, džiūva, džiūvo* – schnout]
sugedęs traukinys (rozbitý, nepojízdný vlak) [*gesti, genda, gedo* – kazit se]
išdykęs vaikas (zlobivé dítě) [*išdykti, išdyksta, išdyko* – začít zlobit]
suaugęs žmogus (dospělý člověk) [*suaugti, suauga, suaugo* – dospět]

Vzácnější jsou tvary bez prefixu:

mirusi teta (zesnulá, mrtvá teta)
vedęs vyras (ženatý muž)
rūgęs pienas (kysané mléko)

Příklady ve větách:

Namie nebuvo jokio maisto, tik šiek tiek sudžiūvusios duonos. Iš sugedusio traukinio iššoko mašinistas ir kažkam skambino mobiliuotu telefonu. Išdykusius vaikus reikia auklėti. Suaugę žmonės dažnai nesupranta vaiku.

II. v pozici příslovečného určení:

V této pozici aktivní participia minulého času zpravidla vyjadřují dřívější-vedlejší činnost, je to jejich nejtypičtější funkce:

Jonas atsikėlęs pavalgė ir išėjo į darbą. [Poté co vstal, Jan se najedl a šel do práce.]
Išėjusi iš parduotuvės Veronika pasuko į vaistinę. [Když vyšla z obchodu ven, Veronika zabočila k lékárně.]

Cvičení: slovesa uvedená v kurzivě vyměňte za aktivní participia minulého času:

Atsikėliau ryte, nuėjau į vonią. *Paleidau* vandenį, nusiprausiau. *Paėmiau* duoną, užsitepiau sviesto. *Atidariau* šaldytuvo duris, pasiėmiau dešros ir sūrio. *Užsidėjau* ant duonos, suvalgiau. *Papusryčiauvau*,ėjau į universitetą. *Nusipirkau* bilietą, įlipau į tramvajų. *Atsisėdau*, važiavau penkias stoteles. *Išlipau* iš tramvajaus, pasakiau:

„Pasaulis yra nuostabus!“

Slovička:

atsikelti, atsikelia, atsikėlė – vstat
paleisti, paleidžia, paleido – pustit
nusiprausti, nusiprausia, nusiprausė – umyt se
paimti, paima, paėmė – vzít
užsitepti, užsitepa, užsitepė – namazat si
atidaryti, atidaro, atidarė – otevřít
šaldytuvas – lednička
užsidėti, užsideda, užsidėjo (ant ko) – klást (na povrch)

suvalgyti, suvalgo, suvalgė – sníst
po to – poté
(pa)pusryčiauti, (pa)pusryčiauja, (pa)pusryčiavo – nasnídat se
atsisėsti, atsisėda, atsisėdo – posadit se
neleisti, neleidžia, neleido – nepustit, nedovolít
pasaulis – svět
nuostabus, -i – báječný, -á

III. ve složeném predikátu:

Jis sako vilką matęs. [Prý viděl vlka.]

Motina apsimetė nieko nepastebėjusi. [Matka předstírala, že nic nepostřehla.]

Tai tu sakaisi nieko nepadaręs? [Tak že říkáš, že za to nemůžeš?]